

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษา ประโยชน์ทางเศรษฐกิจ และสังคม ตลอดจนปัญหา อุปสรรค และแนวทางการแก้ปัญหา ของเกษตรกร ผู้ปลูกมะเขือม่วงญี่ปุ่น ในจังหวัดสุโขทัย

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาได้มาจากเอกสารต่าง ๆ การประชุมกลุ่มย่อย และการสัมภาษณ์ เกษตรกรผู้ปลูกมะเขือม่วงญี่ปุ่น ภายใต้การส่งเสริมของภาคเอกชน ในอำเภอ สวรรคโลก และ อำเภอกงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย จำนวน 160 ราย ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) คิดเป็นร้อยละ 25 ของจำนวนเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (SPSS/PC+) สถิติที่ใช้คือ ค่าร้อยละ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ประโยชน์ทางเศรษฐกิจ ของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมะเขือม่วงญี่ปุ่น แบบมีพันธสัญญา นี้ จะใช้วิธีการส่งเสริม โดยตรงจากบริษัทฯ กับเกษตรกร โดยไม่ผ่านระบบนายหน้า (Brokers) เกษตรกรจะได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิต เช่น ดินกล้า สารเคมี ปุ๋ยเคมี โดยเกษตรกรจะต้องจัดหาปัจจัยบางส่วน เช่น ค่าไถ ไม้หลัก เป็นต้น เป็นประโยชน์อย่างยิ่งกับเกษตรกรที่ขาดเงินทุน

ตลอดจนสามารถลดความเสี่ยงด้านราคา และการตลาด เนื่องจากบริษัทฯ ประกันราคาไว้ล่วงหน้าจากการศึกษาพบว่าเกษตรกรมีรายได้เฉลี่ย 12,868 บาทต่อไร่ มีต้นทุนการผลิตเฉลี่ย 17,207 บาทต่อไร่ และสามารถทำให้สภาพความเป็นอยู่ของครอบครัวเกษตรกรดีขึ้น

ประโยชน์ทางสังคม บริษัทจะมีการประชุมคัดเลือกเกษตรกรที่จะเข้าร่วมโครงการโดยมีหลักเกณฑ์เกี่ยวกับสภาพพื้นที่ แหล่งน้ำ ความรับผิดชอบ ความขยัน และประวัติในการร่วมโครงการกับบริษัท ซึ่งบริษัทจะมีพนักงานส่งเสริมการเกษตรไปให้คำแนะนำเกษตรกรอย่างต่อเนื่อง เกษตรกรส่วนใหญ่มีความรู้สึกที่ดีกับพนักงานฯ และมีความรู้ทางการเกษตรมากขึ้น โครงการฯ ทำให้มีงานทำ สามารถลดปัญหาการว่างงานได้

ปัญหาอุปสรรคที่เกษตรกรเข้าร่วมโครงการพบคือปัญหาเกี่ยวกับโรคและแมลงระบาดขาดเทคโนโลยีการผลิต ตลอดจนขนาดมาตรฐานที่บริษัทกำหนดซึ่งควบคุมได้ยากการตรวจสอบคุณภาพผลผลิต ในการรับซื้อไม่มีมาตรฐาน แต่การเยี่ยมเยียนของเจ้าหน้าที่ บ่อย ๆ ทำให้ช่วยลดความเสี่ยงของเกษตรกรได้ และเกษตรกรส่วนใหญ่ตั้งใจที่จะร่วมโครงการต่อไปเพราะถือเป็นโครงการทางเลือกสามารถมีรายได้ทุกเดือน

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งนี้ คือบริษัทควรปรับวิธีการส่งเสริมให้มีประสิทธิภาพรวดเร็วขึ้น และเกษตรกรควรปฏิบัติตามคำแนะนำของพนักงานส่งเสริมเพื่อลดปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้น